

Bijlage 2

Toelichting op de eerste Wijziging programmabegroting 2017

Inleiding

In hoofdstuk 2 van de begroting 2017 is aangegeven dat het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) fors is gewijzigd. Doordat de definitieve wijzigingen laat bekend zijn geworden en ook de toelichtingen laat beschikbaar waren, zijn niet alle wijzigingen doorgevoerd in het boekwerk van de begroting. Het verwerken van de nieuwe voorschriften van het BBV is een flinke klus die in een tweetal is uitgevoerd:

1. Ten tijde van het opstellen van de begroting is al een grote eerste slag gemaakt door de directe loonkosten op basis van een eerste inschatting te verdelen naar de producten. Daar waar mogelijk zijn de kosten van de kostenplaatsen verbijzonderd naar specifieke producten en zijn de overheadkosten (zoals gespecificeerd in de BBV) apart inzichtelijk gemaakt.
2. Met voorliggende begrotingswijziging zijn de directe loonkosten opnieuw verdeeld naar de producten, nu op basis van een specifieke uitvraag bij de verschillende clusters. Ook zijn de kostenplaatsen komen te vervallen en zijn een aantal nieuwe producten binnen de Overhead aangemaakt.

Daarnaast is een aantal posten, dat nog niet goed was verantwoord bij de producten (taakveld) gecorrigeerd. Tevens is de wijze van doorbelasting consistent gemaakt met de voorschriften. Het grootste effect hiervan is dat het begrotingstotaal lager is geworden. Het begrotingstotaal heeft effect op enkele beleidsindicatoren.

Momenteel ligt de uitwerking van de tweede stap voor in het raadsvoorstel. Gedurende het jaar zullen we de doorgevoerde wijzigingen monitoren en waar nodig bijstellen in de gebruikelijke P&C documenten.

In deze begrotingswijziging worden geen inhoudelijke zaken aangepast. Uitgangspunt is dat het financiële resultaat ongewijzigd blijft. Wel zijn zaken zoals overhead en personele lasten herschikt en de toerekening daarvan is onder de loep genomen waardoor lasten en baten op productniveau gewijzigd kunnen zijn. Door de wijziging van toerekening van overhead naar de leges en heffingen is een verschil ontstaan in de kostendekkendheid.

Gekozen is om de begrote onttrekkingen van de voorzieningen riool en afval niet te wijzigen. Hierdoor zal in 2017 een waarschijnlijk lagere kostendekkendheid ontstaan.

De voornaamste wijziging is de verantwoording van de overhead. Deze moet namelijk apart van de programma's worden gepresenteerd. Dit betekent dat er geen overheadkosten meer kunnen worden toegerekend naar de producten (taakvelden) in het overzicht van de productbegroting. In voorgaande jaren werden deze kosten voornamelijk geboekt op zogenaamde kostenplaatsen en vanuit daar toegerekend naar de verschillende producten. Deze werkwijze is met de nieuwe BBV komen te vervallen. Dit heeft ertoe geleid dat er een aantal producten zijn toegevoegd aan het productoverzicht, te weten 10900 t/m 10990. Aan deze producten zijn lasten (en baten) toegerekend die nu binnen de overhead vallen. Hierdoor zult u over het algemeen lagere lasten bij de producten zien in de overzichten, wanneer u dit vergelijkt met de begroting 2016 en realisatie 2015 (zie hiervoor bijlage 3, de nieuwe tabellen uit het boekwerk).

Doordat ook de definitie van overhead is aangepast en aanscherpt, heeft een herziening plaatsgevonden van de toewijzing van lasten naar de producten. Dit heeft ook effect gehad op de

toewijzing van personeelslasten naar de producten (taakvelden). De personeelslasten die we moeten doorberekenen naar de producten mogen alleen bestaan uit de directe loonkosten. Om dit goed te kunnen implementeren is er binnen de ambtelijke organisatie gekeken naar de tijdsbesteding van medewerkers en op basis daarvan is een nieuwe toerekening gemaakt van personeelslasten naar de producten. Dit heeft in de personeelslasten een forse verschuiving met zich meegebracht.

Een andere wijziging die het BBV voorschrijft is de wijze waarop de doorrekening van lasten moet plaatsvinden. In het verleden werd dit door middel van zogenaamde doorboekingskostensoort gedaan, maar nu moet binnen dezelfde categorie de kosten worden doorgeboekt (last als een negatieve last). Hierdoor wordt het totaal saldo van de begroting verlaagd. Ditzelfde principe geldt ook voor de toerekening van de rentelasten naar producten.

Door deze administratieve wijziging hoe met de doorbelaste kosten moet worden omgegaan wordt het begrotingstotaal verlaagd. Het begrotingstotaal is verlaagd van € 96,2 miljoen naar € 84,8 miljoen. Dit heeft in 2017 geen effect op de kasgeldlimiet. In 2018 zal dit waarschijnlijk effect hebben. Ook de solvabiliteitsratio, de netto schuldquote, de grondexploitatie en de structurele exploitatieruimte wijzigen door een lager begrotingssaldo.

De volgende twee tabellen laten zien hoe de begroting op totaal niveau is gewijzigd. Tabel 1 is het overzicht uit het boekwerk, tabel 2 is de nieuwe versie van het overzicht na de doorgevoerde wijzigingen van het BBV.

Daarna wordt in deze notitie per programma het productenoverzicht opgenomen waarbij wordt aangegeven waardoor verschillen zijn ontstaan. In Bijlage 3 bij dit raadsvoorstel worden de nieuwe meerjarenoverzichten "Overzicht van baten en lasten per product" en "Taakvelden per programma" gepresenteerd, respectievelijk bijlage 2 en bijlage 4 van de begroting.

bedragen x €1.000

Overzicht baten en lasten	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Programma's				
Lasten				
01 Veiligheid en dienstverlening	- 3.304	- 3.283	- 3.271	- 3.272
02 Onderwijs, opvoeding en jeugd	- 10.100	- 10.232	- 10.337	- 10.294
03 Werk, economie en inkomen	- 14.042	- 13.822	- 13.640	- 13.531
04 Mobiliteit en bereikbaarheid	- 9.887	- 10.066	- 10.155	- 10.247
05 Cultuur, recreatie en sport	- 7.927	- 7.655	- 7.593	- 7.621
06 Woon- en leefomgeving	- 15.309	- 13.242	- 14.327	- 14.394
07 Maatschappelijke ondersteuning en zorg	- 11.452	- 10.917	- 10.593	- 10.566
08 Bestuur en middelen	- 1.816	- 2.028	- 2.142	- 1.708
Totaal Lasten	- 73.837	- 71.246	- 72.058	- 71.634
Baten				
01 Veiligheid en dienstverlening	971	972	957	959
02 Onderwijs, opvoeding en jeugd	116	92	92	92
03 Werk, economie en inkomen	6.719	6.719	6.719	6.719
04 Mobiliteit en bereikbaarheid	5.395	5.497	5.488	5.439
05 Cultuur, recreatie en sport	2.078	2.079	2.079	2.079
06 Woon- en leefomgeving	12.127	10.021	11.167	11.309
07 Maatschappelijke ondersteuning en zorg	863	863	863	863
08 Bestuur en middelen	-	-	-	-
Totaal Baten	28.270	26.244	27.366	27.460
Totaal Programma's	- 45.567	- 45.001	- 44.692	- 44.174
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien				
Lasten				
Alg. dekkingsmiddel: OZB woningen	- 371	- 379	- 379	- 378
Alg. dekkingsmiddel: Belastingen overig	- 8	- 8	- 8	- 8
Alg. dekkingsmiddel: Treasury	- 10.861	- 10.853	- 10.668	- 10.636
Overhead	- 10.572	- 10.182	- 10.104	- 10.064
Onvoorzien	- 45	- 45	- 45	- 45
Totaal Lasten	- 21.856	- 21.467	- 21.204	- 21.131
Baten				
Alg. dekkingsmiddel: Uitkeringen Gemeentefonds	45.529	45.490	45.336	45.458
Alg. dekkingsmiddel: OZB woningen	4.826	4.899	4.925	5.000
Alg. dekkingsmiddel: OZB niet-woningen	2.892	2.936	2.951	2.994
Alg. dekkingsmiddel: Belastingen overig	239	239	239	239
Alg. dekkingsmiddel: Treasury	11.592	11.802	11.640	11.549
Overhead	1.364	1.322	1.322	1.322
Onvoorzien	-	-	-	-
Totaal Baten	66.441	66.687	66.411	66.562
Totaal Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	44.585	45.220	45.207	45.431
Mutatie reserves				
Toevoegingen	- 525	- 469	- 658	- 1.343
Onttrekkingen	1.508	249	142	86
Totaal Mutatie reserves	982	- 219	- 515	- 1.257
Resultaat	0	0	- 0	0

bedragen x €1.000

Overzicht baten en lasten	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Programma's				
Lasten				
01 Veiligheid en dienstverlening	- 3.295	- 3.283	- 3.270	- 3.270
02 Onderwijs, opvoeding en jeugd	- 10.382	- 10.508	- 10.614	- 10.572
03 Werk, economie en inkomen	- 14.026	- 13.792	- 13.610	- 13.503
04 Mobiliteit en bereikbaarheid	- 9.644	- 9.811	- 9.887	- 9.935
05 Cultuur, recreatie en sport	- 8.678	- 8.374	- 8.290	- 8.308
06 Woon- en leefomgeving	- 15.093	- 13.026	- 14.106	- 14.149
07 Maatschappelijke ondersteuning en zorg	- 11.263	- 10.725	- 10.401	- 10.375
08 Bestuur en middelen	- 1.794	- 2.006	- 2.120	- 1.685
OVH Overhead	-	-	-	-
Totaal Lasten	- 74.175	- 71.524	- 72.298	- 71.799
Baten				
01 Veiligheid en dienstverlening	971	972	957	959
02 Onderwijs, opvoeding en jeugd	116	92	92	92
03 Werk, economie en inkomen	6.719	6.719	6.719	6.719
04 Mobiliteit en bereikbaarheid	4.943	5.045	5.036	4.987
05 Cultuur, recreatie en sport	3.096	3.097	3.097	3.097
06 Woon- en leefomgeving	12.363	10.256	11.402	11.544
07 Maatschappelijke ondersteuning en zorg	863	863	863	863
08 Bestuur en middelen	-	-	-	-
OVH Overhead	-	-	-	-
Totaal Baten	29.071	27.045	28.167	28.261
Totaal Programma's	- 45.104	- 44.479	- 44.131	- 43.538
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien				
Lasten				
Alg. dekkingsmiddel: OZB woningen	- 364	- 367	- 367	- 366
Alg. dekkingsmiddel: Belastingen overig	- 77	- 78	- 78	- 78
Alg. dekkingsmiddel: Treasury	77	299	324	270
Overhead	- 9.674	- 9.348	- 9.310	- 9.345
Onvoorzien	- 45	- 45	- 45	- 45
Totaal Lasten	- 10.083	- 9.539	- 9.475	- 9.565
Baten				
Alg. dekkingsmiddel: Uitkeringen Gemeentefonds	45.529	45.490	45.336	45.458
Alg. dekkingsmiddel: OZB woningen	4.827	4.900	4.926	5.001
Alg. dekkingsmiddel: OZB niet-woningen	2.892	2.936	2.951	2.994
Alg. dekkingsmiddel: Belastingen overig	239	239	239	239
Alg. dekkingsmiddel: Treasury	632	630	627	624
Overhead	85	43	43	43
Onvoorzien	-	-	-	-
Totaal Baten	54.205	54.237	54.121	54.359
Totaal Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	44.122	44.698	44.646	44.794
Mutatie reserves				
Toevoegingen	- 525	- 469	- 658	- 1.343
Onttrekkingen	1.508	249	142	86
Totaal Mutatie reserves	982	- 219	- 515	- 1.257
Resultaat	0	0	- 0	- 0

Programma 1 Veiligheid en Dienstverlening

Overzicht baten en lasten per product	Begroting 2017		Begroting 2017		Begroting 2017		Begroting 2017	
	BOEKWERK		Na wijziging		BOEKWERK		Na BBV wijziging	
	Lasten	Verschil	Baten	Verschil	Baten	Verschil	Baten	Verschil
01 Veiligheid en dienstverlening								
10120 Ondersteuning veiligheidsketen	- 2.006	- 2.006	-					
10210 Publieks- en persvoorlichting	- 186		- 186		25			- 25
10220 Promotie & public relations	- 51		- 51					
10230 Interne communicatie	- 7		- 7					
10310 Rijbewijzen	- 25	- 113	88		96	96		
10320 Reisdocumenten	- 116	- 204	88		319	319		
10330 Burgerlijke stand	- 23	- 149	126		44	82		38
10340 Overige burgerzaken	- 360	- 34	- 326		48	10		- 38
12020 Preparatie	- 30	- 30	-					
12040 Rampenbestrijding	- 22	- 49	27					
14000 Openbare orde	- 411	- 388	- 23		58	58		
72400 Begraafplaatsen en uitvaartcentrum	- 310	- 321	12		406	406		
Totaal 01 Veiligheid en dienstverlening	- 3.548	- 3.295	- 253		995	971		- 25

De producten publieks- en persvoorlichting, Promotie en PR en interne communicatie vallen onder de overhead en zijn daar verantwoord onder product 10950 Overige ondersteuning

De wijzigingen ten aanzien van de producten Rijbewijzen, Reisdocumenten, Burgerlijke stand en Overige burgerzaken zijn:

- Alle directe personeelslasten waren in de begroting versie september verantwoord op het product "Overige burgerzaken", dit (totaal) is opnieuw doorgerekend en gecorrigeerd naar de specifieke onderdelen.
- De bijdrage die de gemeente moet betalen aan het rijk voor burgerlijke stand en overige burgerzaken was in eerste instantie alleen op Overige burgerzaken geboekt, nu is dit ook deels op Burgerlijke stand geboekt.
- Aan de batenzijde zijn de baten Overige burgerzaken nader gespecificeerd waardoor een groot gedeelte valt onder "burgerlijke stand".

Bij Rampenbestrijding en Openbare orde is de toerekening van de salarislasten gewijzigd. Bij de begraafplaatsen en uitvaartcentrum is toerekening van salarislasten en doorbelaste kosten gewijzigd.

Programma 2 Onderwijs Opvoeding en jeugd

Overzicht baten en lasten per product	Begroting 2017		Begroting 2017		Begroting 2017		Begroting 2017	
	BOEKWERK		Na wijziging		BOEKWERK		Na BBV wijziging	
	Lasten	Verschil	Baten	Verschil	Baten	Verschil	Baten	Verschil
02 Onderwijs, opvoeding en jeugd								
42000 Openbaar basisonderwijs	- 74	- 74	-		-		-	
42200 Bijzonder basisonderwijs	- 669	- 639	- 30		10		10	
43200 Bijzonder speciaal onderwijs	- 119	- 119	-		15		15	
44200 Bijzonder voortgezet onderwijs	- 135	- 147	12					
48000 Algemeen onderwijsbeleid	- 408	- 572	164		-		24	24
48010 Gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen	- 736	- 631	- 105		57		33	- 24
48200 Volwasseneneducatie	-	-	-					
58010 Speelplaatsen 12-	- 89	- 154	65					
58020 Spelvoorzieningen 12+	- 4	- 4	-					
63010 Jeugdbeleid	- 15	- 15	-		23		23	
65000 Kinderopvang / Peuterspeelzalen	- 233	- 280	48		10		10	
71600 Jeugd en gezin	- 7.619	- 7.748	128					
Totaal 02 Onderwijs, opvoeding en jeugd	- 10.100	- 10.382	282		116		116	

Her classificatie van een aantal posten door een nieuw taakveld indeling als gevolg van het BBV heeft ertoe geleid dat een aantal onderdelen onder Algemeen onderwijsbeleid moeten worden verantwoord. Tevens is de wijze waarop de personeelslasten worden toegerekend gewijzigd.

Wijziging bij Speelplaatsen, Kinderopvang en Peuterspeelzalen volgt uit een wijziging in toerekening van salarislasten.

De wijziging van lasten bij het product Jeugd en Gezin is een combinatie van wijziging toerekening salarislasten en de doorbelasting van logopediekosten naar dit product ad € 12.000,-- is komen te vervallen.

Programma 3 Werk economie en inkomen

Overzicht baten en lasten per product	Begroting	Begroting		Begroting	Begroting	
	2017	2017		2017	2017	
	BOEKWERK	Na wijziging	Vershil	BOEKWERK	Na BBV wijziging	Vershil
	Lasten			Baten		
03 Werk, economie en inkomen						
31000 Economische aangelegenheden	- 233	- 273	41	61	61	-
31010 Markten	- 43	- 43	-	40	40	-
34100 Agrarische zaken	- 2	- 2	-			-
61000 Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	- 7.470	- 7.362	- 108	6.458	6.510	53
61020 Fraudebestrijding	- 41	- 41	-			-
61110 Sociale werkvoorziening	- 4.330	- 4.307	- 22	44	44	-
61400 Bijzondere bijstandsverlening	- 609	- 733	124	15	15	-
61410 Schuldhulpverlening	- 260	- 223	- 38			-
62300 Participatiebudget	- 1.054	- 1.046	- 8	164	111	- 53
Totaal 03 Werk, economie en inkomen	- 14.042	- 14.031	- 11	6.780	6.780	-

De wijzigingen aan de lastenzijde en batenzijde komen voort uit de wijziging in toerekening van salarislasten.

Programma 4 Mobiliteit en bereikbaarheid

Overzicht baten en lasten per product	Begroting 2017		Begroting 2017		Begroting 2017		Begroting 2017	
	BOEKWERK		Na wijziging		BOEKWERK		Na BBV wijziging	
	Lasten	Verschil	Baten	Verschil	Baten	Verschil	Baten	Verschil
04 Mobiliteit en bereikbaarheid								
21000 Aanleg en reconstructie wegen	- 1.033	- 1.220	187		-		-	
21010 Wegbeheer algemeen	- 1.751	- 834	- 918		39		39	
21020 Onderhoud verhardingen	- 1.239	- 1.500	260		-		-	
21030 Bermen en sloten	- 265	- 580	315		-		-	
21040 Straatreiniging	88	- 539	627		1		1	
21050 Gladheidsbestrijding	- 111	- 118	7		0		0	
21060 Straatmeubilair	- 63	- 133	70					
21100 Verkeer	- 150	- 238	88		39		39	
21200 Openbaar vervoer	- 774	- 354	- 420		613		161	- 452
21400 Parkeren	- 1.152	- 1.018	- 133		535		535	
72200 Aanleg en reconstructie riolering	- 1.852	- 2.014	162		279		279	
72210 Beheer en onderhoud riolering	- 1.583	- 1.095	- 488		3.890		3.890	
Totaal 04 Mobiliteit en bereikbaarheid	- 9.887	- 9.644	- 242		5.395		4.943	- 452

Binnen dit programma is een aantal verschuivingen te onderkennen:

1. Verschuiving personele lasten
2. De doorbelasting van kosten van bepaalde producten naar producten die leges hebben, is niet meer toegestaan. Dit moet, zoals voorgeschreven in het BBV, extracomptabel¹ gedaan in de paragraaf lokale heffingen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij Straatreiniging en Bermen en sloten. Hier is de doorbelasting weggevallen, waardoor kosten hoger worden begroot op deze producten. De lasten op bijvoorbeeld Riolering en Wegbeheer zijn lager geworden. De kosten worden hier extracomptabel toegerekend.
3. De kosten van een aantal kostenplaatsen (tractie, afschrijvingen, heffing en inning belastingen) zijn nader onder de loep genomen en daardoor is op die onderdelen ook een andere doorbelasting ontstaan.

Bij het product Openbaar Vervoer is de doorbelasting van de Regiotaxi naar de WMO komen te vervallen. De kosten voor de Regiotaxi worden nu verantwoord binnen het product 21200 Openbaar Vervoer. In het verleden werden deze kosten doorbelast naar de producten 62000 Zorgbeleid en 65200 Voorziening gehandicapten, waardoor de bate bij product Openbaar vervoer lager is geworden. Bij de producten Zorgbeleid en Voorziening gehandicapten in Programma 7 zijn de lasten lager geworden.

¹ Extracomptabel: Bij extracomptabele verwerking van gegevens worden deze niet in de boekhouding verwerkt, maar op een andere manier, bijvoorbeeld in een spreadsheetprogramma.

Programma 5 Cultuur, recreatie en sport

Overzicht baten en lasten per product	Begroting 2017		Begroting 2017		Begroting 2017		Begroting 2017	
	BOEKWERK		Na wijziging		BOEKWERK		Na BBV wijziging	
	Lasten	Verschil	Baten	Verschil	Baten	Verschil	Baten	Verschil
05 Cultuur, recreatie en sport								
51000 Bibliotheek	- 1.293	- 1.423	130			429	429	
51100 Muziekschool	- 55	- 62	8					
51110 Overig vormings- en ontwikkelingswerk	- 1	- 1	-					
53000 Buitensport-accommodaties	- 803	- 754	- 49		251	251		
53010 Binnensport-accommodaties	- 981	- 981	-		446	446		
53020 Het Ravijn-zwem sport zorg	- 2.414	- 2.405	- 9		648	648		
53030 Stimulering sportdeelname	- 143	- 187	45		7	7		
53040 Algemeen sportbeleid	- 262	- 248	- 14		37	37		
54000 Kunst en Cultuur	- 1.047	- 1.448	400		0	589	589	
54100 Musea / expositieruimten	- 32	- 32	-		4	4		
56020 Recreatie en Toerisme	- 431	- 452	21		431	431		
58000 Culturele voorzieningen en evenementen	- 32	- 47	15		13	13		
63000 Sociaal-cultureel werk	- 436	- 675	239		241	241		
Totaal 05 Cultuur, recreatie en sport	- 7.931	- 8.717	786		2.078	3.096	1.018	

De wijze waarop het Huis voor Cultuur en Bestuur wordt verantwoord in de begroting is fors gewijzigd. De betreffende onderdelen moeten volgens de nieuwe regels worden toegewezen aan de betreffende producten (taakvelden). Dit betekent dat er huisvestingskosten (zoals afschrijvingskosten en toegerekende rente) worden belast naar de producten Bibliotheek en Zinin. Aan de batenzijde zijn de huurinkomsten op bibliotheek en Zinin theater weergegeven.

De subsidieverstrekking aan de bibliotheek en theater Zinin was in de begroting niet goed verdeeld correct. Dit is nu rechtgezet.

De overige wijzigingen zijn toe te wijzen aan gewijzigde toerekening van personeelslasten.

Programma 6 Woon en leefomgeving

Overzicht baten en lasten per product	Begroting 2017		Begroting 2017		Begroting 2017		Begroting 2017	
	BOEKWERK		Na wijziging		BOEKWERK		Na BBV wijziging	
	Lasten	Verschil	Baten	Verschil	Baten	Verschil	Baten	Verschil
06 Woon- en leefomgeving								
32000 Bedrijventerreinen	- 3.006	- 2.939	- 67		2.901	2.901	-	
55000 Natuur en landschap	- 53	- 121	68		-	-	-	
56000 Openbaar groen	- 1.914	- 1.818	- 96		41	41	-	
56010 Hondenuitlaatplaatsen en -toiletten	- 44	- 96	52		178	178	-	
72100 Huishoudelijk afval	- 3.552	- 3.183	- 369		4.251	4.251	-	
72110 Kantoor- winkel- en dienstenafval	- 30	- 48	18		84	79	- 5	
72120 Overig afval	- 20	- 20	-		42	42	-	
72300 Milieu algemeen	- 553	- 640	87		1	1	-	
72310 Milieubeheer bedrijven	- 23	- 27	4		-	1	1	
72320 Uitvoering Wet geluidhinder	- 6	- 6	-		2	2	-	
72330 Dierplaagbestrijding	- 1	- 1	-		7	7	-	
81000 Structuurplannen	- 10	- 10	-		-	-	-	
81010 Bestemmingsplannen	- 517	- 426	- 92		39	41	2	
82000 Wonen	- 226	- 109	- 117		19	-	- 19	
82100 Herinrichting woonomgeving	- 64	- 79	15		-	-	-	
82200 Vergunningen volkshuisvesting	- 1.012	- 991	- 21		623	623	-	
82210 Grondzaken	- 268	- 599	331		105	361	256	
82230 Woonwagens	- 6	- 6	-		28	28	-	
83000 Bouwgrondexploitatie	- 4.005	- 4.005	-		3.983	3.983	-	
Totaal 06 Woon- en leefomgeving	- 15.313	- 15.125	- 188		12.305	12.540	235	

Bovenstaande wijzigingen aan de lastenzijde komen voort uit de wijziging doorberekening van personeelslasten.

Bij Openbaar Groen en huishoudelijk afval is er daarnaast ook sprake van meer doorbelaste directe kosten. Hierdoor zijn er minder overheadkosten.

De weggevallen baat bij het product Wonen is de rente-inkomst van de startersleningen. Deze is, samen met de last, verantwoord onder het (nieuwe) product Treasury.

Bij Grondzaken zijn de baten en lasten hoger geworden, doordat de verhuur (zowel kosten en inkomsten) van onderdelen van het Huis voor Cultuur en Bestuur op een andere wijze verantwoord moeten worden. De kosten van commercieel vastgoed moeten onder het product Grondzaken worden verantwoord.

Programma 7 Maatschappelijke ondersteuning en zorg

Overzicht baten en lasten per product	Begroting	Begroting		Begroting	Begroting	
	2017	2017		2017	2017	
	BOEKWERK	Na wijziging		BOEKWERK	Na BBV wijziging	
	Lasten	Verschil		Baten	Verschil	
07 Maatschappelijke ondersteuning en zorg						
62000 Zorgbeleid	- 2.046	- 2.074	28	6	6	-
62010 Maatschappelijk werk/slachtofferhulp	- 420	- 420	-			-
62030 Zorgpunt Hellendoorn	-	-	-			-
62100 Minderhedenbeleid	- 19	- 19	-	2	2	-
62110 Uitvoering Wet Inburgering	- 298	- 363	66	15	15	-
62200 Huishoudelijke verzorging	- 2.577	- 2.474	- 104		10	10
65200 Voorziening gehandicapten	- 5.836	- 5.611	- 225	840	830	- 10
71100 Volksgezondheid en ambulancevervoer	- 256	- 303	46			-
Totaal 07 Maatschappelijke ondersteuning en zorg	- 11.452	- 11.263	- 189	863	863	-

In dit programma komt de wijziging voornamelijk door de wijziging in personeelslasten.

Daarnaast is er een verschuiving van de verantwoording van uitgeleend personeel tussen huishoudelijke verzorging en voorziening gehandicapten.

En bij Zorgbeleid en Voorziening gehandicapten komt het verschil aan de lastenzijde mede door het wegvallen van de doorbelasting van de kosten voor de Regiotaxi. Zie ook toelichting bij programma 4.

Programma 8 Bestuur en middelen

Overzicht baten en lasten per product	Begroting 2017		Begroting 2017		Begroting 2017		Begroting 2017	
	BOEKWERK		Na wijziging		BOEKWERK		Na BBV wijziging	
	Lasten	Verschil	Baten	Verschil	Baten	Verschil	Baten	Verschil
08 Bestuur en middelen								
10100 Algemeen bestuur	- 356	- 381	25					
10110 Dagelijks bestuur	- 835	- 835	-		-	-		
10200 Bestuursondersteuning	- 31		- 31					
10300 Verkiezingen	- 37	- 58	21					
10500 Bestuurlijke samenwerking en deelnemingen	- 205	- 205	-					
10510 Internationale contacten	- 8	- 8	-					
10600 Raadsgriffie	- 319	- 248	- 71					
10800 Treasury		77	- 77			632	632	
91100 Financiering	- 300		- 300		357		- 357	
91300 Beleggingen	- 9		- 9		313		- 313	
92100 Uitkering gemeentefonds			-		29.605	29.605		
92200 Algemene baten en lasten	- 101	- 104	3		-	-		
92300 Integratie-uitkering sociaal domein			-		15.924	15.924		
93000 Uitvoering Wet WOZ	- 347	- 364	17			9	9	
93100 Onroerende-zaakbelastingen	- 24	-	- 24		7.718	7.710	- 8	
96000 Saldo van kostenplaatsen	-		-		-			
Totaal 08 Bestuur en middelen	- 2.572	- 2.126	- 446		53.918	53.881	- 37	

Het product 10200 Bestuursondersteuning valt nu onder Overhead (Overige ondersteuning (10950).

Het verschil bij Verkiezingen en uitvoering wet WOZ komt voort uit verschil in toerekening salarislasten

Product Treasury

Het product Treasury is een nieuw product en volgt uit de specifieke voorschriften die de commissie BBV heeft opgelegd aan gemeenten. In de voorschriften wordt aangegeven dat zowel de lasten als de baten van activiteiten van de treasury-functie zoals leningen, beleggingen en dividenden op hetzelfde taakveld (hier: product) worden verantwoord. Daarom zijn de baten en lasten van de oude producten financieringen (91100) en beleggingen (911300) ondergebracht bij 10800 Treasury

De rentelasten en –baten vormen een specifiek aandachtspunt. Alle rentelasten en –baten moeten onder treasury worden verantwoord. Hierdoor worden lasten en baten van onder meer de startersleningen en leningen vanuit minderhedenbeleid ook hier verantwoord. Daarna moeten de rentekosten worden doorgerekend aan de producten door middel van een (omslag)rente. De wijze van doorberekening is dat deze als een negatieve last moet worden verantwoord. Hierdoor lijkt er een bate te ontstaan aan de lastenkant.

Het overzicht in het boekwerk (pagina 100) komt hiermee ook te vervallen, dit is het nieuwe overzicht rente:

bedragen x € 1.000

Renteschema	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering	- 4.794	- 4.666	- 4.459
b. Externe rentebaten	436	369	319
Totaal door te rekenen externe rente	- 4.358	- 4.297	- 4.140
c1. Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	1.224	878	800
c2. Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-	-	-
Saldo door te rekenen externe rente	- 3.134	- 3.419	- 3.340
d1. Rente over eigen vermogen	- 656	- 900	-
d2. Rente over voorzieningen (contante waarde)	- 594	- 29	-
Aan taakvelden (programma's inclusief overhead) toe te rekenen rente	- 4.384	- 4.348	- 3.340
e. Werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overhead) toegerekende rente (renteomslag)	4.811	4.481	3.740
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	427	133	400

Overhead

Overzicht baten en lasten per product	Begroting 2017		Begroting 2017		Begroting 2017		Begroting 2017	
	BOEKWERK		Na wijziging		BOEKWERK		Na BBV wijziging	
	Lasten	Verschil	Baten	Verschil	Baten	Verschil	Baten	Verschil
OVH Overhead								
100 Algemeen directeur	- 630	-	- 630	-	-	-	-	-
110 Cluster Grondgebied	- 992	-	- 992	-	7	-	7	-
130 Cluster Samenleving	- 901	-	- 901	-	42	-	42	-
160 Cluster bedrijfsvoering	- 328	-	- 328	-	-	-	-	-
180 Griffie	- 1	-	- 1	-	-	-	-	-
200 Personeel en Organisatie	- 1.058	-	- 1.058	-	-	-	-	-
210 Directievoering, financiën & control	- 1.304	-	- 1.304	-	2	-	2	-
220 Financiële informatievoorziening en ondersteuning	356	-	356	-	-	-	-	-
230 Kapitaallasten	- 10.551	-	- 10.551	-	10.921	-	10.921	-
240 Informatie en faciliteiten	- 3.206	-	- 3.206	-	9	-	9	-
260 Bouwkundig beheer	- 2.132	-	- 2.132	-	1.275	-	1.275	-
300 Bevolkingsadministratie	-	-	-	-	-	-	-	-
310 Heffing en inning belastingen	-	-	-	-	-	-	-	-
400 Inzameling en verwerking afval	-	-	-	-	-	-	-	-
410 Tractie en Garage	- 15	-	- 15	-	-	-	-	-
420 Huisvesting Buitendienst	-	-	-	-	-	-	-	-
500 Geo-informatie	- 87	-	- 87	-	4	-	4	-
10900 Personeel		- 6.241	6.241			49	- 49	
10910 Huisvesting		- 1.411	1.411			1	- 1	
10920 Automatisering		- 989	989					
10930 Facilitaire zaken		- 258	258			9	- 9	
10940 Organisatieaangelegenheden		- 648	648					
10950 Overige ondersteuning		- 483	483			26	- 26	
10990 Interne doorbelasting uren Overhead		356	- 356					
96000 Saldo van kostenplaatsen		-	-					
Totaal OVH Overhead	- 20.848	- 9.674	- 11.174		12.260	85	12.175	

De baten en lasten die vallen binnen het product overhead zijn opnieuw gerubriceerd naar een aantal nieuwe producten:

- Personeel (directe loonkosten en overige personeelskosten dat niet direct toe te rekenen is aan producten). Hier vallen ook de baten voor uitgeleend personeel onder.
- Huisvesting
- Automatisering
- Facilitaire zaken
- Organisatie aangelegenheden
- Overige ondersteuning (inclusief communicatie en bestuursondersteuning).

Tevens is er een positief bedrag zichtbaar aan de lastenzijde van € 356.000 (product doorbelasting overhead naar investeringen en grondexploitatie). Dit betreft de doorbelasting van overhead naar investeringen en grondexploitatie.

Kostentoerekening tarieven

De voorgaande wijzigingen hebben geleid tot een andere hoogte van lasten van de verschillende producten en ook is de hoogte van de overhead gewijzigd. Hierdoor was het noodzakelijk om de wijze van kostentoerekening voor de leges en tarieven opnieuw te bepalen.

De toerekening van de overhead naar tarieven is door de (landelijke) commissie BBV gedefinieerd in de notitie overhead. Er zijn verschillende mogelijkheden om de overhead toe te rekenen naar de tarieven. Er zijn twee systematieken die worden gehanteerd in de handreiking die de VNG heeft opgesteld. De gemeente is vrij in de keuze voor een bepaalde systematiek, en kan ook gemotiveerd afwijken bij een specifieke titel of hoofdstuk.

1. De eerste systematiek gebruikt de hoogte van de personeelslasten op een taakveld als verdeelsleutel voor de toe te rekenen overhead.
2. De tweede systematiek gaat uit van het totaal aan lasten op een taakveld en gebruikt dit als verdeelsleutel.

Voor de leges van titel 1, 2, 3 en de begrafenisrechten passen we systematiek 1 toe om de overheadkosten toe te rekenen. Hierbij is de verdeelsleutel de directe personeelslasten. Dit omdat bij de leges de personeelslasten een relatief groot aandeel hebben, ten opzichte van het totaal aan kosten.

Voor de rioolheffing en afvalstoffenheffing past systematiek 2 beter, waarbij het totaal aan lasten op een taakveld als sleutel wordt genomen voor de verdeling van de overhead. Dit omdat de kosten van derden in de opbouw van kosten een groot aandeel hebben, waardoor deze verdeelsleutel een betere toedeling betekent van de overheadkosten. Dit sluit ook het beste aan met de methodiek die in het verleden is gehanteerd, waarbij is gekeken naar omvang van het betreffende product en niet direct naar personeelslasten.

De systematiek zal in de financiële verordening worden opgenomen.

De overzichten uit paragraaf 1 van het boekwerk (begroting 2017) worden dan als volgt gewijzigd, waarbij de begroting 2016 de laatste versie van de begroting is (inclusief begrotingswijzigingen die na de begroting zijn verwerkt):

Titel 1 – Algemene dienstverlening

bedragen x € 1.000			
Berekening kostendekkendheid leges (titel 1 Algemene Dienstverlening)	Begroting 2016	Begroting Boekwerk 2017	Begroting 2017 na BBV wijziging
Kosten taakveld			
Netto kosten			
Kosten, incl. (omslag)rente	697	617	650
Inkomsten, excl. heffingen	-	-	-
Netto kosten	697	617	650
Toe te rekenen kosten			
Overhead, incl. (omslag)rente	-	140	199
BTW *1)	-	21	38
Toe te rekenen kosten taakveld	-	161	238
Totale kosten taakveld	697	778	888
Totale opbrengsten heffing	579	580	575
Dekkingspercentage heffing	83,1%	74,6%	64,7%

Titel 2 – Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

bedragen x € 1.000			
Berekening kostendekkendheid leges (titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning)	Begroting 2016	Begroting Boekwerk 2017	Begroting 2017 na BBV wijziging
Kosten taakveld			
Netto kosten			
Kosten, incl. (omslag)rente	1.763	1.123	470
Inkomsten, excl. heffingen	-	-	-
Netto kosten	1.763	1.123	470
Toe te rekenen kosten			
Overhead, incl. (omslag)rente	-	340	221
BTW *1)	-	46	9
Toe te rekenen kosten taakveld	-	386	230
Totale kosten taakveld	1.763	1.509	700
Totale opbrengsten heffing	626	621	665
Dekkingspercentage heffing	35,5%	41,1%	95,0%

Titel 3 – Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn

bedragen x € 1.000			
Berekening kostendekkendheid leges (titel 3 Europese dienstenrichtlijn)	Begroting 2016	Begroting Boekwerk 2017	Begroting 2017 na BBV wijziging
Kosten taakveld			
Netto kosten			
Kosten, incl. (omslag)rente	457	223	161
Inkomsten, excl. heffingen	-	-	
Netto kosten	457	223	161
Toe te rekenen kosten			
Overhead, incl. (omslag)rente	-	94	101
BTW *1)	-	2	2
Toe te rekenen kosten taakveld	-	96	103
Totale kosten taakveld	457	319	264
Totale opbrengsten heffing	22	22	22
Dekkingspercentage heffing	4,8%	6,9%	8,3%

Afvalstoffenheffing

bedragen x € 1.000			
Berekening kostendekkendheid Afvalstoffenheffing	Begroting 2016	Begroting Boekwerk 2017	Begroting 2017 na BBV wijziging
Kosten taakveld			
Netto kosten			
Kosten, incl. (omslag)rente	3.521	3.451	3.385
Inkomsten, excl. heffingen	- 700	- 917	- 917
Netto kosten	2.821	2.534	2.468
Toe te rekenen kosten			
Overhead, incl. (omslag)rente	-	303	456
BTW *1)	459	486	490
Toe te rekenen kosten taakveld	459	789	946
Totale kosten taakveld	3.280	3.323	3.414
Totale opbrengsten heffing	2.463	2.568	2.568
Dekkingspercentage heffing	75,1%	77,3%	75,2%

Vanwege de wijziging van toerekening van directe kosten en overheadkosten naar de afvalstoffenheffing, is de kostendekkendheid gewijzigd. Uitgangspunt is dat de systeemwijziging budgetneutraal wordt uitgevoerd, daarom is de onttrekking van de voorziening ongewijzigd. Met de reeds geraamde onttrekking wordt de kostendekkendheid waarschijnlijk geen 100%, maar 98%. Bij jaarrekening 2017 wordt bekeken wat het werkelijk effect is. Vanaf 2018 is uitgangspunt weer 100% kostendekkendheid.

Rioolrechten

bedragen x € 1.000			
Berekening kostendekkendheid Rioolrechten	Begroting 2016	Begroting Boekwerk 2017	Begroting 2017 na BBV wijziging
Kosten taakveld			
Netto kosten			
Kosten, incl. (omslag)rente	3.519	3.346	3.340
Inkomsten, excl. heffingen	- 31	- 7	- 7
Netto kosten	3.488	3.339	3.333
Toe te rekenen kosten			
Overhead, incl. (omslag)rente	-	264	432
BTW *1)	544	549	406
Toe te rekenen kosten taakveld	544	813	838
Totale kosten taakveld	4.032	4.152	4.171
Totale opbrengsten heffing	3.668	3.873	3.873
Dekkingspercentage heffing	91,0%	93,3%	92,9%

Vanwege de wijziging van toerekening van directe kosten en overheadkosten naar de rioolheffing, is de kostendekkendheid gewijzigd. Uitgangspunt is dat de systeemwijziging budgetneutraal wordt uitgevoerd, daarom is de onttrekking van de voorziening ongewijzigd. Met de reeds geraamde onttrekking wordt de kostendekkendheid waarschijnlijk geen 100%, maar 99,8 %. Bij jaarrekening 2017 wordt bekeken wat het werkelijk effect is. Vanaf 2018 is uitgangspunt weer 100% kostendekkendheid.

Begrafenisrechten

Ten aanzien van de begrafenisrechten volgt in het voorjaar een raadsvoorstel waarbij wordt voorgesteld om de inkomsten af te ramen. De afgelopen jaren zien we namelijk een forse fluctuatie in het aantal begrafenissen en daarnaast blijft het aantal begrafenissen voor onbepaalde tijd achter bij de verwachte aantallen waarop de begroting is gebaseerd. In 2016 heeft dit geleid tot een aframing van € 138.000,-- op de inkomsten van de begrafenisrechten. Vooruitlopend op het raadsvoorstel zijn de inkomsten in dit overzicht al aangepast aan de te verwachten inkomsten.

bedragen x € 1.000			
Berekening kostendekkendheid begrafenisrechten	Begroting 2016	Begroting 2017 2017 na BBV wijziging	Begroting wijziging
Kosten taakveld			
Netto kosten			
Kosten, incl. (omslag)rente	441	310	329
Inkomsten, excl. heffingen	-1	-1	-1
Netto kosten	440	309	328
Toe te rekenen kosten			
Overhead, incl. (omslag)rente	-	114	98
BTW *1)	-	29	-
Toe te rekenen kosten taakveld	-	143	98
Totale kosten taakveld	440	452	426
Totale opbrengsten heffing	305	405	350
Dekkingspercentage heffing	69,3%	89,6%	82,1%